

PREFACI

Quan era menut, visitar el pantà de Relleu resultava una aventura impac-tant. Ho vaig fer amb mon pare i els seus amics durant alguns anys, i ho recorde com qui s'endinsa en un lloc estrany i perillós, dominat per les aigües fosques, el llimac i l'immens abisme que s'obria a l'altre costat d'aquell gran mur. A l'adolescència em vaig preocupar per saber de la seua història i caigué en les meues mans un vell article d'Antonio López Gómez sobre els embassaments valencians antics. Captivat pel tema, vaig descobrir també que l'autor no era historiador, sinó geògraf i que els geògrafs també investigaven i escrivien sobre aquestes qüestions; de manera que m'agrada pensar que fou ací quan vaig descobrir una disciplina científica que, al capdavant de tot, definiria la meua manera de mirar i entendre el món.

Una aproximació a la història del pantà –relacionada amb el recreixe-ment del segle XVIII– fou el meu primer treball de investigació, publicat a la revista *Investigaciones Geográficas* en 2003. Des d'aleshores he fet una recerca –intermitent i poc sistemàtica, a mode de divertiment– que, no obstant, m'ha permés trobar una rica i nombrosa documentació al respecte, en paral·lel al creixent interès que aquesta obra, única i obli-dada, ha anat despertant entre diversos col·lectius. Durant aquests anys també he pogut fer amistat amb persones que estimen el pantà i el patri-moni hidràulic de l'Amadòrio, amb qui he après moltíssim, compartint informació, teories i innumbrables visites al pantà. Fernando Cortés, Manolo Soler i Pepe Climent, de l'Associació Benesit de Relleu, junt amb Albert Alcaraz, des de l'Arxiu Municipal de la Vila Joiosa, han

estat pilars fonamentals i lectors dels escrits originals d'aquesta obra. Pepe Payà Nicolau i Antonio Romero han sigut també decisius per a la troballa de documents molt valuosos i bàsics per reconstruir la desconeguda història de l'embassament, juntament amb Agustí Galiana, de l'Associació d'Estudis de la Marina Baixa. Escoltar a José Antón (Confederació Hidrogràfica del Xúquer), Antonio Rico, Andrés Molina i Joaquín Melgarejo (Universitat d'Alacant) ha estat molt aclaridor per a entendre la situació actual de la presa i les perspectives de futur. Els amics Vicent Olcina, Miguel Ángel Pérez Serrano, Antonio Pérez, Marc Llinares, Sergio Garcia i Valerià Paül han tingut la paciència d'escoltar-me i m'han aportat reflexions, hores de camp i alguns documents molt enriquidors per a la recerca. Jaume Soriano m'ha regalat algunes imatges i moments màgics al pantà i Just I. Sellés ha tingut, com altres vegades, la generositat de permetre'm utilitzar la seua meravellosa fotografia per a la coberta del llibre.

D'altra banda, aquest estudi és també deudor del mestratge d'autors que abans escrigueren sobre embassaments, regadius històrics i organització del territori d'aquest indret del món mediterrani: Antonio López Gómez, Joan F. Mateu Bellés, Antonio Gil Olcina, Alfredo Morales Gil, Armando Alberola Romá i Juan Antonio Marco Molina. Per últim, li ho dec tot a la vessant historiadora de mon pare, que em va permetre criar-me voltat de llibres interessants. He estat un privilegiat i sempre li ho agrairé.

Per acabar, voldria dedicar este llibre a la resta de la meua família, i en especial a la meua estimada germana Elena, a qui li dec una bona excursió al pantà.

Sella, primeries de 2019